

PROJE KAPSAMLI MAYIN TEMİZLEME STANDARTLARI (PKMITS)

Mart 2026

PKMITS-08 Temizlik Sahasının Tesis Edilmesi

Türkiye Cumhuriyeti Milli Mayın Faaliyet Otoritesi
Millî Savunma Bakanlığı
Millî Mayın Faaliyet Merkezi Dairesi Başkanlığı
Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü Yerleşkesi
Döğol Caddesi No:4 Anadolu Meydanı (Tandoğan)
06330 Yenimahalle / Ankara/TÜRKİYE

E-posta: turmac@msb.gov.tr
Tel: 0 (312) 4025430-31-32-33
Faks: 0 (312) 2131826
(Web: <https://msb.gov.tr/Mafam>)

Uyarı

Bu doküman, kapak sayfasında belirtilen tarihten itibaren yürürlüktedir. Proje Kapsamlı Mayın Temizleme Standartları (PKMTS) sürekli gözden geçirme ve revizyona tabi olduğundan, kullanıcılar dokümanın durumunu doğrulamak için, MAFAM D.Bşk.lığı İnternet sitesine (<https://msb.gov.tr/Mafam>) başvurmalıdır.

Telif Hakkı

Bu doküman, bir Proje Kapsamlı Mayın Temizleme Standardıdır (PKMTS) ve telif hakları MAFAM'a aittir. Bu doküman veya bir kısmı, MAFAM'ın önceden yazılı izni olmaksızın, hiçbir biçimde veya vasıta ile ve başka amaçlarla kopyalanamaz, saklanamaz veya iletilemez.

Bu doküman satılamaz.

Türkiye Cumhuriyeti Milli Mayın Faaliyet Otoritesi

Millî Savunma Bakanlığı

Millî Mayın Faaliyet Merkezi Dairesi Başkanlığı

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü Yerleşkesi

Döğol Caddesi No:4 Anadolu Meydanı (Tandoğan)

06330 Yenimahalle / ANKARA

E-posta: turmac@msb.gov.tr

Tel: 0 (312) 4025430-31-32-33

Faks: 0 (312) 2131826

(Web: <https://msb.gov.tr/Mafam>)

MMFS – Mart 2026

Tüm hakları saklıdır.

İÇİNDEKİLER

Konu	Paragraf Nu.	Sayfa
Uyarı ve Telif Hakkı	-	2
Giriş	08.1.-08.6.	4
Mayın Tarlası Temizlik Sahasının Genel Esasları	08.7.-08.9.	4
Kontrol ve İdari Alanlar	08.10.-08.14.	4-5
Ulaşım Yolları ve Araç Park Alanları	08.15.-08.20.	5
Depolar ve Teçhizat Sahaları	08.21.-08.22.	5
Mayın Arama Köpekleri (MAKÖ) Sahası	08.23.-08.24.	5
Dedektör Test Sahası	08.25.-08.29.	5
Sağlık, Dinlenme ve Atık Yönetimi	08.30.-08.35.	6
Nöbet Düzeni ve Saha Kontrolü	08.36.-08.39.	6
Asgari Güvenlik Mesafeleri	08.40.-08.42.	7-8
Arazide Yerleşim Esasları	08.43.-08.48.	8
Ara Bölge, Yaklaşma Yolu ve Mayınlı Bölge	08.49.-08.53.	8-9
Bilgilendirme Panosu ve Harita	08.54.-08.58.	9-10
Yüklenici SUT'ları	08.59.-08.67.	10-11
Değişiklik Kaydı	-	12

SAHANIN HAZIRLANMASI VE KULLANIMINA BAŞLANMASI

GİRİŞ

08.1. PKMTS-08; ihale dokümanlarında belirtilen hükümler ile MMFS, ilgili MMFSUT ve PKMTS esasları çerçevesinde, Mayın/PAM temizleme sahalarının kurulmasına, düzenlenmesine, kullanılmasına ve faaliyete alınmasına ilişkin asgari teknik, emniyet ve idari standartları düzenler.

08.2. Arazinin doğal yapısı, topoğrafik özellikleri, çevresel faktörler ve mevcut risk durumu; çalışma sahasının yerleşimini ve tesis şeklini doğrudan etkiler. Bu nedenle saha düzenlemesi; ihale dokümanlarında öngörülen esaslar doğrultusunda, arazi şartları ve risk değerlendirmeleri dikkate alınarak planlanır.

08.3. Planlı, tutarlı ve standartlara uygun işaretleme sistemleriyle desteklenen saha düzenlemeleri; personel emniyetinin sağlanması, faaliyetlerin kontrol altında yürütülmesi ve KG/KK faaliyetlerinin etkinliği açısından esastır. Sahada uygulanacak tüm işaretleme sistemleri, PKMTS-09 ile uyumlu olacak şekilde tesis edilir.

08.4. Temizlik faaliyetlerinde kullanılacak işaretleme sisteminin; **ihale dokümanları, MMFS, MMFSUT ve PKMTS-09** hükümlerine uygun, sahadaki tüm personel tarafından aynı şekilde anlaşılır ve tereddütsüz uygulanabilir olması zorunludur. Bu kapsamda kazık türleri, uygulama düzeni ve saha tertibi PKMTS-09 esas alınarak oluşturulur.

08.5. Bu doküman genelinde kullanılan “Mayın/PAM” ifadesi, metin içerisinde yer alan tüm benzer ibareleri kapsar.

08.6. Temizlik sahasının tesisine ilişkin tüm planlama, yerleşim ve düzenleme dokümanları; faaliyete başlanmadan önce ihale dokümanları ve MMFS/MMFSUT hükümleri doğrultusunda hazırlanarak MAFAM D.Bşk.lığının yazılı onayına sunulur. Onay alınmadan tesis edilen sahalarda faaliyet icra edilemez.

MAYIN TARLASI TEMİZLİK SAHASININ GENEL ESASLARI

08.7. Tüm Mayın/PAM temizleme sahaları; ihale dokümanları, MMFS, MMFSUT ve PKMTS-08 kapsamında belirlenen asgari teknik ve emniyet esaslarına uygun şekilde tesis edilir.

08.8. Faaliyet süresince saha yerleşiminde, tesislerde veya güvenlik mesafelerinde yapılması planlanan her türlü değişiklik; gerekçesiyle birlikte önceden MAFAM D.Bşk.lığının yazılı onayına sunulur. Onay alınmadan hiçbir değişiklik uygulamaya konulamaz.

08.9. Temizlik sahasının kurulması, kullanımı, idamesi ve kapatılması süreçleri; **PKMTS-03** (Kalite Yönetimi) kapsamında değerlendirilir ve dâhili/harici KG/KK faaliyetlerine esas teşkil eder.

KONTROL VE İDARİ ALANLAR

08.10. Kontrol Noktası; mayın temizleme sahasında yürütülen faaliyetlerin sevk ve idaresinin yapıldığı, saha denetçisinin görev yaptığı ana komuta ve koordinasyon alanıdır.

08.11. Kontrol Noktası; briefing alanına yakın, saha bütünlüğünü sağlayacak şekilde konumlandırılır. Sahaya giren tüm ziyaretçiler ve görevliler öncelikle bu noktaya müracaat eder.

08.12. Kontrol Noktası; mümkün olduğu ölçüde zemini düzgün, su tahliyesi sağlanmış, araç ulaşımına elverişli ve gölgelik bir alanda tesis edilir.

08.13. Kontrol Noktası, Mayın/PAM bulunan sahalara ihale dokümanlarında ve **MMFS/MMFSUT'ta** öngörülen asgari emniyet mesafelerinin altında olacak şekilde tesis edilemez.

08.14. İdari Yönetim Sahası ve bu saha içerisindeki tüm tesisler; KG/KK faaliyetlerine tabidir ve işaretlemeleri **PKMTS-09'da** tanımlanan idari saha işaretleme esaslarına uygun olarak yapılır.

ULAŞIM YOLLARI VE ARAÇ PARK ALANLARI

08.15. Çalışma sahasına ulaşım yolları; tehlikelerden arındırıldığı açıkça anlaşılacak şekilde işaretlenir. Kullanılacak işaretleme sistemi PKMTS-09 standartlarına uygun olarak tesis edilir.

08.16. Ulaşım yollarının genişliği; ihale dokümanlarında belirlenen asgari şartların altına düşürülemez.

08.17. Araç park alanları; Kontrol Noktasına yakın olacak şekilde, görevli personel ve ziyaretçi araçlarını kapsayacak kapasitede planlanır.

08.18. Araç park alanları; Mayın/PAM bulunan sahalardan, ihale dokümanlarında öngörülen emniyet mesafeleri dışında tesis edilir.

08.19. Araçlar; acil durum tahliyesini engellemeyecek şekilde, çıkış istikametine uygun olarak park edilir.

08.20. Mekanik Mayın Temizleme Teçhizatının indirilmesi, bindirilmesi, parkı ve bakımı için ayrı alan tahsis edilir; bu alan **PKMTS-09** hükümlerine uygun olarak işaretlenir.

DEPOLAR VE TEÇHİZAT SAHALARI

08.21. Faaliyet süresince kullanılan tüm teçhizatın emniyetli şekilde muhafazası maksadıyla ayrı bir depolama sahası oluşturulur.

08.22. Depolar ve teçhizat sahası, Kontrol Noktasının bir parçası olacak şekilde planlanır ve sahada PKMTS-09 hükümlerine uygun biçimde işaretlenir.

MAYIN ARAMA KÖPEKLERİ (MAKÖ) SAHASI

08.23. Mayın Arama Köpeklerinin hazırlanması, barınması, beslenmesi ve dinlenmesi için ayrı bir saha tesis edilir.

08.24. MAKÖ sahası kuru, gölgeli ve hayvan refahını sağlayacak şartlarda seçilir ve **PKMTS-09'da** tanımlanan MAKÖ sahası işaretleme esaslarına göre işaretlenir.

DEDEKTÖR TEST SAHASI

08.25. Her mayın temizleme sahasında, personelin tehlikeli bölgeye girmesinden önce dedektörlerin ve PAM tespit teçhizatının çalışır durumda olduğunu kontrol etmek amacıyla Dedektör Test Sahası kurulur.

08.26. Dedektörler; her gün faaliyete başlamadan önce ve öğle arası veya benzeri uzun duraksamalardan sonra teste tabi tutulur.

08.27. Test sahası, biri tamamen metalden arındırılmış, diğeri ise sahadaki tehdidi temsil eden test malzemesini içeren iki ayrı bölümden oluşur ve PKMTS-09'daki belirli amaçlı tahsis sahalarının işaretlenmesine ilişkin esaslara göre işaretlenir.

08.28. Dedektörlerin; metalden arındırılmış bölümde sinyal vermemesi, test malzemesinin bulunduğu bölümde ise sinyal vermesi esas alınır.

08.29. Testten geçemeyen dedektör veya tespit teçhizatı ile faaliyete başlanamaz ve uygunluk sağlanıncaya kadar çalışmalar durdurulur.

SAĞLIK, DİNLENME VE ATIK YÖNETİMİ

08.30. Her bir mayın temizleme sahasında, Kontrol Noktasına bitişik olacak şekilde bir Tıbbi Müdahale İstasyonu tesis edilir. İstasyonun yeri, erişilebilirliği ve işletimi; ihale dokümanları, MMFS, ilgili MMFSUT hükümleri ile PKMTS-19 esasları doğrultusunda planlanır ve MAFAM D.Bşk.lığının onayına sunulur.

08.31. Tıbbi Müdahale İstasyonunda; ihale dokümanları ve PKMTS-19 hükümlerine uygun nitelik ve sayıda sağlık personeli ile yeterli seviyede tıbbi teçhizat, sarf malzemesi ve ilk müdahale donanımı hazır bulundurulur. İstasyonun faal tutulması, teçhizatın işlerliği ve tıbbi malzemenin sürekliliği yüklenicinin sorumluluğundadır.

08.32. Patlayıcı maddeler; ihale dokümanları, MMFS, ilgili MMFSUT ve PKMTS-18 hükümleri doğrultusunda, diğer saha unsurlarından ayrılmış, emniyetli, kontrollü ve PKMTS-09'a uygun şekilde işaretlenmiş patlayıcı depolama alanlarında muhafaza edilir. Yetkisiz erişimin önlenmesi, fiziki güvenliğin sağlanması ve kayıt sisteminin işletilmesi yüklenici sorumluluğundadır.

08.33. Patlayıcı depolarına ilişkin tüm periyodik kontroller; ihale dokümanları, MMFS ve ilgili MMFSUT hükümleri doğrultusunda planlanır, icra edilir ve kayıt altına alınır. Kontrol kayıtları, dâhili ve harici KG/KK faaliyetlerinde ibraz edilmek üzere muhafaza edilir.

08.34. Personelin kısa ve uzun süreli dinlenmeleri, beslenmesi ve temel ihtiyaçlarını karşılaması amacıyla; tehlikeli alanlardan ayrılmış, güvenli, erişilebilir ve işaretlenmiş dinlenme ve yemek sahaları tesis edilir. Bu alanların konumu, düzeni ve işletilmesi; ihale dokümanları, MMFS ve PKMTS-19 hükümleri çerçevesinde belirlenir.

08.35. Metal atıklar, mayın/PAM artıkları ve patlayıcı içermeyen diğer atıklar için ayrı toplama alanları oluşturulur. Atık alanları; PKMTS-09 atık ve belirli amaçlı tahsis saha işaretleme esaslarına uygun şekilde işaretlenir. Atıkların toplanması, geçici muhafazası, çevreye zarar vermeyecek şekilde yönetilmesi ve ilgili mevzuata uygun şekilde bertarafı yüklenicinin sorumluluğundadır.

NÖBET DÜZENİ VE SAHA KONTROLÜ

08.36. Tehlikeli alanların kontrolünün; işaretleme, fiziki engeller, doğal sınırlar veya teknik tedbirlerle yeterli seviyede sağlanamadığı hâllerde, yüklenici tarafından sürekli ve kesintisiz esaslara göre nöbet düzeni tesis edilir. Nöbet hizmeti; ihale dokümanları, MMFS, ilgili MMFSUT hükümleri ile MAFAM D.Bşk.lığınca onaylı SUT'lar doğrultusunda planlanır ve icra edilir.

08.37. Nöbetçiler; yetkisiz yaklaşımları, sınır ihlallerini, şüpheli hareketleri ve emniyeti tehlikeye düşürebilecek her türlü durumu derhâl Kontrol Noktasına bildirir, verilen talimatlar doğrultusunda hareket eder ve olay kayıtlarının tutulmasını sağlar. Nöbetçiler, kendi inisiyatifleriyle tehlikeli sahalarla müdahalede bulunamaz; tüm faaliyetler, Kontrol Noktasının sevk ve idaresi altında yürütülür.

08.38. Nöbet hizmetinde görevlendirilecek personelin nitelikleri, görev ve sorumlulukları, vardiya düzeni, kullanılacak teçhizat, haberleşme usulleri ve raporlama sistemi; yüklenici tarafından hazırlanacak ve MAFAM D.Bşk.lığınca onaylanacak SUT'larda ayrıntılı olarak düzenlenir.

08.39. Nöbet düzeninin yeterliliği, sürekliliği ve etkinliği; dâhili ve harici KG/KK faaliyetleri kapsamında izlenir, denetlenir ve gerektiğinde MAFAM D.Bşk.lığı tarafından ilave tedbirler talep edilebilir.

ASGARI GÜVENLİK MESAFELERİ

08.40. Mayın temizleme sahasında görev yapan personel arasında uygulanacak asgari güvenlik mesafeleri; faaliyet türü, kullanılan yöntem ve risk seviyesi dikkate alınarak belirlenir. Bu mesafeler, ihale dokümanları, MMFS, ilgili MMFSUT ve PKMTS hükümleri esas alınarak hazırlanmış ve aşağıdaki asgari güvenlik mesafeleri tablosunda gösterilmiştir.

08.41. Müdahale edilmemiş mayın/PAM tespiti bulunmayan ve makine destekli faaliyetler kapsamında yürütülen elle takip çalışmalarında uygulanacak asgari güvenlik mesafeleri de, risk değerlendirmesine bağlı olarak aşağıdaki tabloda tanımlanan esaslar çerçevesinde belirlenir ve yüklenicinin onaylı SUT'larında açıkça düzenlenir.

08.42. Asgari güvenlik mesafeleri; saha şartları, tehdit durumu ve risk değerlendirme sonuçları dikkate alınarak MAFAM D.Bşk.lığı tarafından artırılabilir. Yüklenici, tabloda belirtilen asgari değerlerin altına tek taraflı olarak inemez ve bu mesafeleri azaltmaya yönelik hiçbir uygulamada bulunamaz.

S/N	Durum	Asgari Güvenlik Mesafesi (m)	Açıklama / Uygulama Esası
1	Çalışan makine arkasında yürütülen faaliyetlerde çalışma hatları arası	25	Kişisel Koruyucu Teçhizat (KKT) eksiksiz ve doğru şekilde kullanılır.
2	Çalışma hatları arası	25	A/P (parça tesirli) ve A/T mayın tespiti hâlinde mesafe 50 m olarak uygulanır.
3	Aynı hatta görev yapan ve KKT kullanan personel arası	25	A/P (parça tesirli) ve A/T mayın tespiti hâlinde mesafe 50 m olarak uygulanır.
4	Patlayıcı depolama noktası ile tehlikeli/mayınlı saha arası	50	Asgari emniyet mesafesidir.
5	Araç park alanı ile tehlikeli/mayınlı saha arası	100	Tüm araçlar için uygulanır.
6	Kontrol Noktası / Brifing sahası ile tehlikeli/mayınlı saha arası	100	KKT kullanmayan personel dâhil uygulanır.
7	İdari yönetim sahası ile araç EOD denetim sahası arası	250	Sabit güvenlik mesafesidir.
8	Araç EOD denetim sahası ile çalışan makine arası	50	Faaliyet süresince korunur.

S/N	Durum	Asgari Güvenlik Mesafesi (m)	Açıklama / Uygulama Esası
9	İdari yönetim sahası ile çalışan makine arası	250	Sürekli uygulanır.
10	Çalışan makine ile KKT kullanan personel arası	100	Açık alanda görev yapan personel için geçerlidir.
11	Korunak içerisinde bulunan KKT kullanan personel ile çalışan makine arası	75	Korunaklı durumda uygulanır.
12	Çalışan zırhlı araçlar arası	50	Hareket ve çalışma esnasında korunur.
13	Sivil şahıslar ile mekanik mayın temizleme sahası arası	250	Sivil emniyetinin sağlanması amacıyla uygulanır.

ARAZİDE YERLEŞİM ESASLARI

08.43. Temizleme faaliyetinin karargâhı ile ikmal ve destek unsurlarını yönetecek emniyetli bölgeler; ihale dokümanlarında belirtilen esaslar ile MMFS, ilgili MMFSUT ve PKMTS-08 hükümleri doğrultusunda tesis edilir.

08.44. Temizleme faaliyetinin icra edileceği bölge ile emniyetli bölgelere giriş-çıkışlar; saha güvenliği, kontrol ve yetkilendirme esasları kapsamında, yüklenicinin onaylı SUT'larında tanımlanan usullere uygun şekilde kontrol altına alınır. Bu kapsamda alınacak tüm tedbirler, MAFAM D.Bşk.lığının onaylı düzenlemeleri ile uyumlu olacaktır.

08.45. Mayınlı sahaların temizlenmesinde işaretlemeye, öncelikle İdari Bölgenin belirlenmesiyle başlanır. İdari bölgenin tesis edilmesi ve işaretlenmesi; ihale dokümanları ile PKMTS-09 Mayınlı Alanların ve Görev Sahalarının İşaretlenmesi Standardında yer alan esaslara uygun olarak yürütülür.

08.46. İdari Bölgenin çevresinin işaretlenmesinde kullanılacak kazık türleri, boyutları, yerleşim aralıkları ve emniyet şeridi uygulamaları; PKMTS-09'da tanımlanan standart işaretleme sistemi esas alınarak tesis edilir. Bu hususlar yüklenicinin onaylı SUT'larında ayrıntılı olarak düzenlenir.

08.47. Arazi; Mayınlı Bölge, Ara Bölge ve İdari Bölge olarak bölümlendirilir. Bu bölümlerin sınırları, geçiş noktaları ve kontrol hatları; ihale dokümanları ile PKMTS-09 hükümlerine uygun şekilde sahada açık, anlaşılır ve denetlenebilir biçimde ayrılır.

08.48. İdari Bölge; karargâh, ikmal ve destek faaliyetlerinin yürütüldüğü emniyetli bölgedir. Bu bölgede tesis edilecek tüm yapılar, alanlar ve alt bölümler; PKMTS-09'da tanımlanan belirli amaçlı tahsis saha işaretleme esasları ile yüklenicinin onaylı SUT'larına uygun olarak işaretlenir ve idame ettirilir.

ARA BÖLGE, YAKLAŞMA YOLU VE MAYINLI BÖLGE

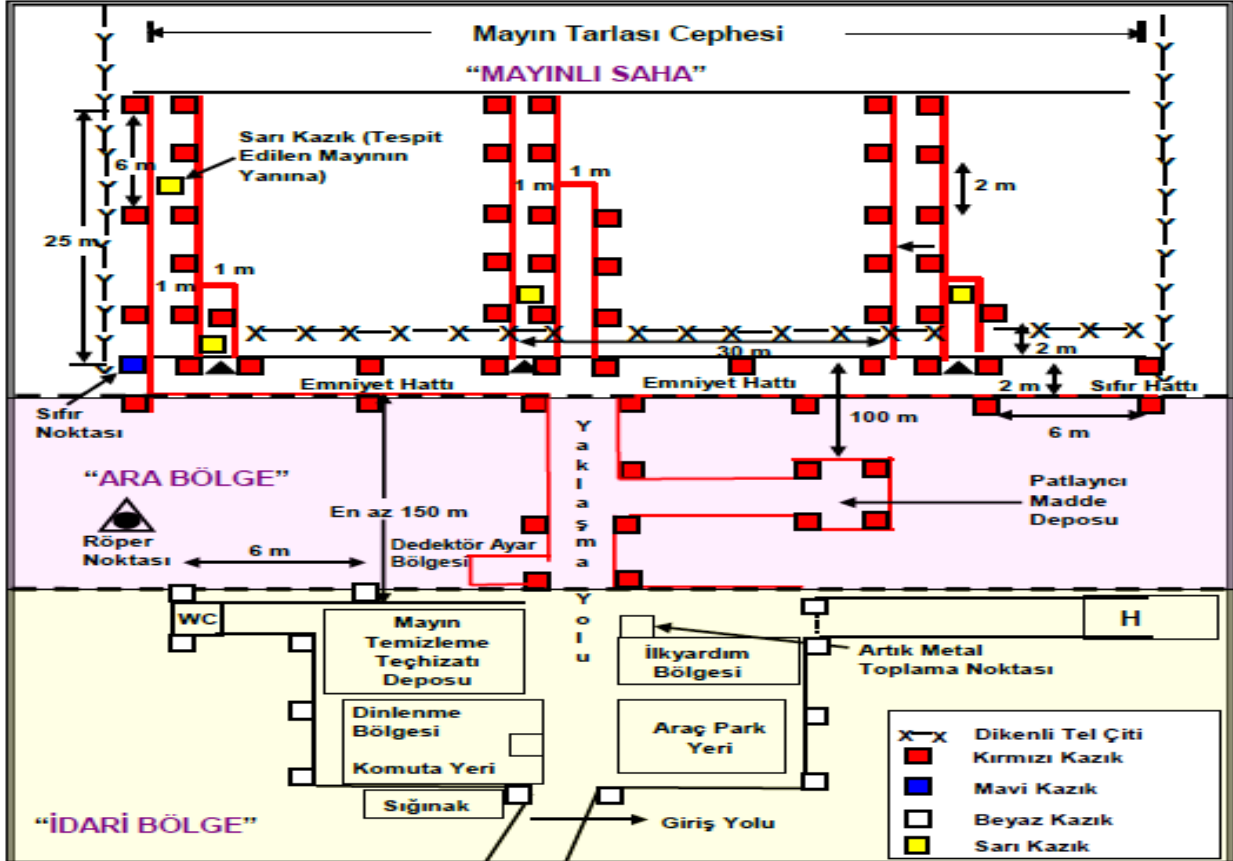
08.49. Ara Bölgede iki metre genişliğinde yaklaşma yolu bulunur; **yaklaşma yolu PKMTS-09'da** tanımlanan kırmızı uzun kazık ve emniyet şeridi uygulamaları ile işaretlenir.

08.50. Dedektör ayar bölgesi ve patlayıcı madde deposu yaklaşma yolu üzerinde belirlenir ve bu alanlar PKMTS-09 hükümlerine göre işaretlenir.

08.51. Ara Bölge mayınlı saha kontrol tedbirlerine tabidir.

08.52. Mayınlı Bölgenin çevresi kırmızı kazıklar ve kırmızı/beyaz emniyet şeritleri ile PKMTS-09'a uygun olarak işaretlenir.

08.53. Sıfır Noktası, Sıfır Hattı ve Emniyet Hattı, PKMTS-09'da mavi ve kırmızı uzun kazıklarla tanımlanan işaretleme esaslarına göre tesis edilir.

BİLGİLENDİRME PANOSU VE HARİTA

08.54. İdari Bölge içerisinde teşkil edilen brifing alanında; sahada yürütülen mayın temizleme faaliyetlerinin emniyetli, kontrollü ve müşterek bir anlayışla icrasını teminen bilgilendirme panoları ile mayınlı/şüpheli sahaya ait güncel haritalar bulundurulur. Bilgilendirme panolarının ve haritaların hazırlanması, güncellenmesi, muhafazası ve sahada erişilebilir şekilde teşhiri; ihale dokümanları, MMFS, PKMTS ve ilgili MMFSUT hükümleri çerçevesinde yürütülür.

08.55. Bilgilendirme panolarında yer alacak asgari bilgiler; saha yerleşim planı, idari alanlar, yaklaşma yolları, güvenlik sahaları, acil durum düzenlemeleri, irtibat bilgileri ve sahada kullanılan işaretleme sistemlerine ilişkin açıklamaları kapsar. Panolarda yer alan işaretleme, sembol, kazık tipleri ve kullanım esasları; sahada fiilen uygulanan ve PKMTS-09'da tanımlanan standart işaretleme sistemi ile tam uyumlu olacak şekilde düzenlenir.

08.56. Bilgilendirme panolarında ve haritalarda yer alan tüm bilgiler; MMFS kapsamında tanımlanan terminoloji, semboloji ve veri standartları ile uyumlu olacak şekilde hazırlanır. Haritaların üretimi, güncellenmesi, revizyonların kaydı ve dağıtımı; MMFSUT hükümlerine uygun olarak dokümanite edilir ve izlenebilirliği sağlanır.

08.57. Haritalar; görev sahasının sınırlarını, idari bölgeyi, ara bölgeyi, mayınlı bölgeyi, açılmış/aranmış alanları, yaklaşma yollarını, emniyet hatlarını, patlayıcı depolama alanlarını ve acil durum unsurlarını açık şekilde gösterecek nitelikte hazırlanır. Sahada meydana gelen her türlü değişiklik, gecikmeksizin haritalara işlenir ve güncel sürümler bilgilendirme panolarında yayımlanır.

08.58. Bilgilendirme panoları ve haritalar; personelin tamamının kolayca görebileceği, okuyabileceği ve brifinglerde etkin şekilde kullanılacak konumda tesis edilir. Bu unsurların bütünlüğünün, güncelliğinin ve doğruluğunun sağlanmasından mayın temizleme yüklenicisi sorumludur; bu hususlar KG/KK faaliyetleri kapsamında denetlenir.

08.59. YÜKLENİCİ SUT'LARI

08.60. Yüklenici; mayın/PAM temizleme sahalarının planlanması, kurulması, düzenlenmesi, kullanıma alınması, idamesi, değiştirilmesi ve kapatılmasına ilişkin tüm faaliyetleri kapsayacak şekilde, ihale dokümanlarında belirtilen hükümler ile MMFS, ilgili MMFSUT ve PKMTS-08 esaslarına uygun "Sahanın Hazırlanması ve Kullanımına Başlanması SUT'si" hazırlar.

08.61. Yüklenici tarafından hazırlanacak bu SUT; PKMTS-08 kapsamında düzenlenen asgari gerekleri esas almak kaydıyla, yüklenicinin organizasyon yapısı, görev sahalarının özellikleri, risk değerlendirmeleri, kullandığı yöntemler ve teçhizat dikkate alınarak yapılandırılır.

08.62. Yüklenici; MMFS, MMFSUT ve PKMTS hükümlerine aykırı olmamak şartıyla ilave prosedür, alt talimat, kontrol listesi, form, çizelge ve raporlar oluşturabilir.

08.63. Yüklenici SUT'u asgari olarak aşağıdaki hususları kapsar:

a. Saha planlama ve yerleşim usulleri:

1) Temizlik sahası, idari alan, kontrol noktası, yaklaşma yolları, ara bölge ve mayınlı bölgenin tesis esasları,

2) Saha kurulumu öncesi yapılacak keşif, risk değerlendirmesi ve hazırlık faaliyetleri.

b. Saha tesisine ilişkin teknik uygulamalar:

1) Kontrol noktası, depo ve teçhizat sahaları, dedektör test sahası, MAKÖ sahası, tıbbi müdahale istasyonu, patlayıcı muhafaza alanları, araç park alanları, dinlenme ve atık sahalarının kurulumu,

2) Bu alanlara ilişkin güvenlik mesafeleri, altyapı gerekleri ve yerleşim kriterleri.

c. İşaretleme ve saha kontrol düzeni:

1) PKMTS-09 ile uyumlu işaretleme planları,

2) Tehlikeli alanların çevrelenmesi, yaklaşma yollarının işaretleme, saha giriş-çıkış kontrolü ve nöbet düzeni.

ç. Saha güvenliği ve emniyet yönetimi:

1) Asgari güvenlik mesafelerinin uygulanması,

2) Yetkisiz girişlerin önlenmesi, ziyaretçi kabul ve refakat usulleri,

3) Emniyet ihlallerinde uygulanacak tedbirler.

d. Saha kullanımına başlanması öncesi kontroller:

1) Saha kabul kontrol listeleri,

2) Faaliyete başlama kriterleri,

3) Uygunsuzluk tespiti hâlinde uygulanacak düzeltici ve önleyici faaliyetler.

e. Saha idamesi ve değişiklik yönetimi:

1) Faaliyet süresince saha yerleşiminde yapılacak değişikliklerin planlanması, gerekçelendirilmesi, kayıt altına alınması ve onaya sunulması,

2) Günlük, haftalık ve periyodik saha kontrolleri.

f. Dokümantasyon ve kayıt sistemi:

1) Saha kurulum planları, saha yerleşim krokileri, kontrol formları, denetim kayıtları ve raporlama düzeni.

08.64. Yüklenici tarafından hazırlanan bu SUT ile buna bağlı tüm alt talimat, prosedür, form ve raporlar, uygulamaya alınmadan önce MAFAM D.Bşk.lığının yazılı onayına sunulur. Yazılı onay alınmaksızın saha tesis edilemez ve kullanıma başlanamaz.

08.65. Bu SUT; ihale dokümanları, MMFS, MMFSUT ve PKMTS-08'in altında yer alan uygulama dokümanı niteliğindedir. Bu düzenlemelere aykırı hüküm içeremez. Çelişki hâlinde ihale dokümanları, MMFS, MMFSUT ve PKMTS hükümleri esas alınır.

08.66. Yüklenici; saha tesisine ilişkin SUT'nin güncelliğini, sahada fiilen uygulanmasını ve tüm personel tarafından bilinmesini sağlamakla yükümlüdür. SUT'ta yapılacak her türlü değişiklik veya ilave, uygulamaya alınmadan önce MAFAM D.Bşk.lığının yazılı onayına sunulur.

08.67. Yüklenici; PKMTS-08'de düzenlenen asgari gerekleri esas almak kaydıyla, faaliyetlerin etkin, emniyetli ve izlenebilir şekilde yürütülmesini teminen ilave iç düzenlemeler yapabilir; bu kapsamda hazırlanan her türlü talimat, prosedür, form ve rapor, onaylı SUT'nin eki niteliğindedir ve KG/KK faaliyetlerinde esas alınır.

Değişiklik Kaydı

PKMTS Değişiklik Yönetimi

PKMTS serisi standartlar yıllık olarak resmi gözden geçirmeye tabi tutulur; ancak bu durum, yıl içinde faaliyetlerin güvenliği ve etkinliği veya yazım hataları nedeniyle değişiklik yapılmasını engellemez. Değişiklikler sadece MAFAM D.Bşk.lığı yetkisinde yapılabilir. PKMTS'nin yenilenmesi veya değiştirilmesi hakkında olan herhangi bir mütalaa veya teklif MAFAM'a yapılmak zorundadır.

PKMTS'de değişiklik yapıldığında, aşağıdaki tabloda belirtildiği şekilde; numara, tarih ve değişikliğin genel detayları verilecektir.

PKMTS'nin resmi gözden geçirilmesi tamamlandığında, yeni baskılar yayımlanabilir. Yeni baskıya kadar yapılmış olan değişiklikler yeni baskının içinde bulunacak ve değişiklik kaydı tablosu temizlenecektir. Müteakip resmi gözden geçirme işlemi yapılmaya kadar değişikliklerin kaydedilmesine yeniden başlanacaktır.

<i>Değişiklik Numarası</i>	<i>Değişiklik Tarihi</i>	<i>Değişiklik Yapılan/Bölüm/Paragraf</i>	<i>Değişiklik Detayları</i>
1			
2			
3			
4			
5			